

Yttrande på Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om hållbar mobilitet 246/2025

Inledning

Samhällsservicenämnden i Ljusdals kommun är byggnadsnämnd enligt plan- och bygglagen (2010:900) och ansvarar för bygglov, tekniska samråd, start- och slutbesked samt tillsyn enligt 11 kap. PBL. Verksamheten bedrivs inom enheten Bygg och miljö. Vi har tagit del av Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om hållbar mobilitet. Förslaget innebär att kravet på laddning av elfordon utvecklas till ett tekniskt egenskapskrav avseende hållbar mobilitet enligt 8 kap. 4 § PBL. Därmed omfattas både laddinfrastruktur och cykelparkeringsplatser av den tekniska prövningen i byggprocessen. Kraven föreslås gälla vid nybyggnad, vid vissa ombyggnader samt i viss mån retroaktivt för befintliga lokalbyggnader. Det är naturligt att svensk rätt anpassas till det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda. Samtidigt innebär förändringen en tydlig förskjutning av byggnadsnämndens uppdrag.

Påverkan i byggprocessen

När hållbar mobilitet införs som tekniskt egenskapskrav ska frågan prövas inför startbesked enligt 10 kap. 23 § PBL och därefter kunna bli föremål för tillsyn enligt 11 kap. PBL. Detta innebär att byggnadsnämnden ska bedöma omfattning och utformning av laddinfrastruktur, dimensionering i förhållande till parkeringsplatsernas antal samt krav på cykelparkering.

Även om föreskriften är utformad som en minimiimplementering innebär den att nya tekniska bedömningsmoment förs in i handläggningen. Det rör frågor om elkapacitet, systemlösningar och teknisk dimensionering som i praktiken kräver en fördjupad förståelse av eltekniska förutsättningar. För oss innebär detta mer omfattande tekniska samråd och ett ökat behov av kvalificerad dialog med byggherrar och projektörer.

Organisatoriska förutsättningar och kompetens

Bygglovsverksamheten i Ljusdal består av tre bygglovhandläggare, en tillsynshandläggare samt en samordnare som arbetar operativt motsvarande cirka 40 procent av heltid. Vi handlägger årligen omkring 500 ärenden inom kommunen samt cirka 100 ärenden genom samverkansavtal.

Vi har inte intern specialistkompetens inom elteknik eller laddinfrastruktur. De nya kraven innebär att vi behöver bygga upp kunskap inom områden som traditionellt inte varit centrala i bygglovsprövningen. Detta gäller såväl handläggare som byggnadsinspektörer och politiker i nämnden.

För en mindre organisation är varje ny kompetensuppbyggnad kännbar. Det handlar inte enbart om en engångsinsats, utan om att säkerställa en långsiktig förmåga att göra korrekta bedömningar i tekniskt komplexa ärenden.

Datum

SAMHÄLLSSERVICENÄMNDEN

För att undvika varierande rättstillämpning mellan kommuner är det därför avgörande att införandet följs av tydlig nationell vägledning och samordnade utbildningsinsatser. Praktiska exempel och klara tolkningsstöd är nödvändiga för att säkerställa likvärdighet och rättssäkerhet.

Turist- och besöksnäringen

Ljusdals kommun är en landsbygdskommun med en betydande turist- och besöksnäring, särskilt i Järvsö. Här finns flera hotell, konferensanläggningar och andra verksamheter med större parkeringsytor på egen fastighet. Dessa utgör lokalbyggnader som i många fall kommer att omfattas av de föreslagna kraven.

Det gäller både vid nybyggnation och vid ombyggnad som berör parkering eller elektrisk infrastruktur. Därtill tillkommer de retroaktiva kraven för vissa befintliga byggnader. För näringslivet innebär detta ökade investeringskrav och behov av teknisk projektering. I verksamheter med tydlig säsongsvariation kan dimensioneringsfrågor bli särskilt svåra att bedöma på ett proportionerligt sätt. Det är därför viktigt att tillämpningen beaktar faktiska användningsförhållanden och inte leder till överdimensionering eller orimliga krav i förhållande till nyttan.

Tillsyn och retroaktivitet

De föreslagna retroaktiva kraven innebär att byggnadsnämnden tilldelas ett nytt tillsynsområde. Detta är inte enbart en informationsinsats utan ett faktiskt tillsynsuppdrag enligt 11 kap. PBL.

För att arbeta strukturerat med detta krävs inventering av berörda byggnader, kommunikation med fastighetsägare och uppföljning av genomförda åtgärder. För en organisation med begränsade tillsynsresurser innebär detta att prioriteringar måste göras i förhållande till andra tillsynsområden, exempelvis olovligt byggande eller brister i befintlig bebyggelse.

Retroaktiva krav aktualiserar även frågor om proportionalitet. Det är viktigt att tillämpningen sker med beaktande av byggnadernas ålder, tekniska förutsättningar och verksamhetens karaktär, så att tillsynen uppfattas som rimlig och rättssäker.

Ekonomiska konsekvenser

Boverket bedömer att förslaget inte medför väsentliga kostnadsökningar för kommunerna. Vår bedömning är att påverkan är mer påtaglig än vad som framgår av konsekvensbeskrivningen, särskilt i mindre och medelstora kommuner.

Kostnader uppstår genom utbildning, utveckling av rutiner och mallar samt genom ökad handläggningstid i tekniskt mer komplexa ärenden. Därutöver tillkommer arbetet med tillsyn av retroaktiva krav. Eftersom ärendevolymen inom området är begränsad men varje ärende kräver relativt omfattande arbete är det svårt att fullt ut finansiera kompetensuppbyggnad och tillsyn genom taxa utan att avgiftsnivåerna påverkas oproportionerligt.

Konsekvensanalysen bör därför i högre grad beakta hur fasta kostnader slår i mindre organisationer där specialiserade resurser inte kan spridas över en stor ärendevolym.

Datum

SAMHÄLLSSERVICENÄMNDEN

Samlad bedömning

Vi delar ambitionen att främja hållbar mobilitet och att genomföra EU:s direktiv. Samtidigt innebär förslaget en tydlig förskjutning av byggnadsnämndens uppdrag mot mer tekniskt komplexa och resurskrävande frågor.

För att reformen ska fungera i praktiken krävs tydlig och tillgänglig vägledning, samordnade utbildningsinsatser samt en medvetenhet om hur reglerna påverkar mindre och medelstora kommuner, särskilt de med en betydande turist- och besöksnäring. Vi förutsätter att dessa aspekter beaktas i det fortsatta arbetet.